

If there is a will, there is a way

25 Ιουνίου 2015

Επισκόπηση

- Οι διαπραγματεύσεις για συμφωνία με τους εταίρους έχουν εισέλθει σε κρίσιμο στάδιο, με τις διαφορές των δύο πλευρών να παραμένουν ακόμη μεγάλες. Παρόλα αυτά, η διαπραγματευτική θέση της Ελλάδος ενισχύθηκε σημαντικά τις τελευταίες ημέρες με προτάσεις μέτρων που είναι μετρήσιμα και επιτεύξιμα. Η ελπίδα είναι ότι στο Συμβούλιο Κορυφής την Πέμπτη 24 Ιουνίου 2015 θα ληφθούν αποφάσεις που θα εδραιώσουν την θέση της χώρας μας στην Ευρωζώνη, με διαμόρφωση συνθηκών ομαλής χρηματοδότησης της οικονομίας σε ορίζοντα τουλάχιστον 12μήνου.
- Αν δεν υπάρξει ρήξη, οι διαβουλεύσεις κατά πάσα πιθανότητα θα συνεχισθούν και την επόμενη εβδομάδα με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να συνεχίζει να παρέχει ρευστότητα προς το τραπεζικό σύστημα και να διασφαλίζει την αποπληρωμή των €1.6 δις προς το Δ.Ν.Τ στις 30 Ιουνίου 2015, επιτρέποντας την έκδοση εντόκων γραμματίων από την Ελληνική Δημοκρατία και την απορρόφηση τους από τις τράπεζες.
- Η υπερφορολόγηση επιχειρήσεων και νοικοκυριών αναμένεται να βλάψει σημαντικά την οικονομική δραστηριότητα τους επόμενους μήνες. Η ελαχιστοποίηση των δυσμενών συνεπειών προϋποθέτει ότι θα έχει προσωρινό χαρακτήρα και θα αποσυρθεί μόλις το επιτρέψουν οι συνθήκες, με την επιτυχή πάταξη της φοροδιαφυγής και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις να δημιουργούν το περιθώριο για την μείωση της φορολογίας σε μόνιμη βάση. Σε κάθε περίπτωση, η φορολογία των επιχειρήσεων δεν φορολογεί τον πλούτο αλλά αντίθετα την δημιουργία του, και ουσιαστικά φορολογεί την εργασία, καθώς αποθαρρύνει την επενδυτική δραστηριότητα και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Σε δημοσιονομικό επίπεδο συνεχίζεται η μερική στάση πληρωμών προς την αγορά σε όλα τα επίπεδα για να αντληθεί ρευστότητα και για να αντισταθμιστεί η υποχώρηση των εσόδων. Από την άλλη πλευρά, ορισμένα έκτακτα έσοδα και η ρύθμιση των 100 δόσεων στηρίζουν τα έσοδα και η τελευταία συγκρατεί την αύξηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών των φορολογούμενων.
- Μέρος της οικονομίας συνεχίζει να αντιστέκεται, όπως δείχνει η εξέλιξη του κύκλου εργασιών στη βιομηχανική παραγωγή και η εξέλιξη των μεγεθών του τουρισμού έως και τον Απρίλιο. Παραμένει όμως η πρόκληση της διαχείρισης της κληρονομιάς της κρίσης των τελευταίων ετών, όπως αποτυπώνεται από τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

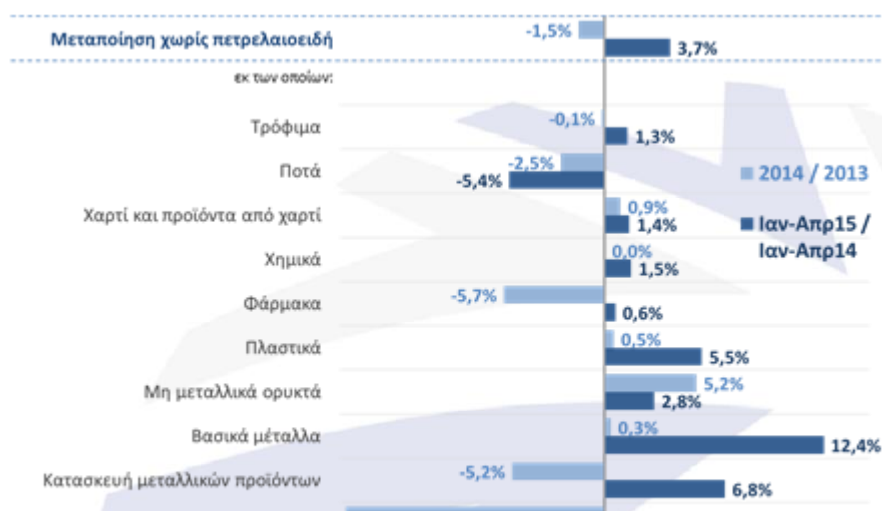
Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Η Ελλάδα που αντιστέκεται!

Μεταβολή κύκλου εργασιών σε βασικούς κλάδους βιομηχανίας (ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2015. μ.ο. τετραμήνου)

Η φορολόγηση των επιχειρήσεων δεν φορολογεί τον πλούτο αλλά την εργασία

Οι διαπραγματεύσεις για συμφωνία με τους εταίρους έχουν εισέλθει σε κρίσιμο στάδιο, με τις διαφορές των δύο πλευρών να παραμένουν ακόμη μεγάλες. Παρόλα αυτά, η διαπραγματευτική θέση της Ελλάδος ενισχύθηκε σημαντικά τις τελευταίες ημέρες με προτάσεις μέτρων που είναι μετρήσιμα και επιτεύξιμα. Η ελπίδα είναι ότι στο Συμβούλιο Κορυφής την Πέμπτη 24 Ιουνίου 2015 θα ληφθούν αποφάσεις που θα εδραιώσουν την θέση της χώρας μας στην Ευρωζώνη, με διαμόρφωση συνθηκών ομαλής χρηματοδότησης της οικονομίας σε ορίζοντα τουλάχιστον 12μήνου. Τίποτα, όμως, δεν έχει κριθεί. Από τις Βρυξέλες που λαμβάνουν χώρα οι διαπραγματεύσεις έγινε γνωστό (24/6/15) ότι οι διαφορές μεταξύ των δύο πλευρών παραμένουν μεγάλες (Πίνακας 1 και 2) και θέτουν σε αμφιβολία την επίτευξη έγκαιρης συμφωνίας στο Συμβούλιο Κορυφής (25/6/15).

Οι τελευταίες ελληνικές προτάσεις προβλέπουν μέτρα για το 2015 και 2016 αντιστοίχως, ύψους 1,51% του ΑΕΠ (1,1% του ΑΕΠ προηγούμενως) και 2,87% του ΑΕΠ (1,9% του ΑΕΠ προηγούμενως). Τα ανωτέρω είναι τα μέτρα που είδαν πρόσφατα το φως της δημοσιότητας. Υπενθυμίζεται ότι το σύνολο των μέτρων ([Δελτίο 18 Ιουνίου 2015](#)) περιλαμβάνει, για την κάλυψη του δημοσιονομικού κενού όπως το εκτιμούν οι θεσμοί, συνολικά έσοδα €3,6 δισ. (3,1% του ΑΕΠ) το 2015 και €5,9 δισ. (3,6% του ΑΕΠ) το 2016. Υπενθυμίζεται ότι η κυβέρνηση είχε υποβάλλει λίστα μέτρων για να καλυφθούν οι υψηλότεροι στόχοι των θεσμών, όπως μέτρα για την πάταξη του λαθρεμπορίου καυσίμων, ελέγχους σε τραπεζικούς λογαριασμούς, την αντιμετώπιση της απάτης σε ΦΠΑ, e-gaming, την συμμόρφωση με ευρωπαϊκούς κανονισμούς σε περιβάλλον και γεωργία, ενδοομιλικές συναλλαγές, τέλη και άδειες από τηλεοπτικούς σταθμούς, και ρύθμιση 100 δόσεων για ληξιπρόθεσμες οφειλές, συνολικού ύψους €1,6 δισ. το 2015 και €2,4 δισ. το 2016. Αν συμπεριληφθούν και τα μέτρα αυτά, τότε ο τελικός υπολογισμός από €7,9 δισ. το 2015-16 ανέρχεται σε €11,9 δισ., εκ των οποίων €4,3 δισ. αφορούν στο 2015. Προφανώς τα περισσότερα από τα πρόσθετα αυτά μέτρα εκρίθησαν μη επιτεύξιμα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα, εξ ου και οι νέες προτάσεις της κυβέρνησης που υπολείπονται, όμως, των στόχων για το δημοσιονομικό κενό όπως εκτιμάται από την άλλη πλευρά. Συνεπώς, είναι βέβαιο ότι οι διαπραγματεύσεις θα συνεχίζονται μέχρι την τελευταία στιγμή ώστε να γεφυρωθεί το χάσμα.

Επιπροσθέτως φαίνεται ότι υπάρχουν σημαντικές αντιρρήσεις για μία προσαρμογή, όπως προτείνεται από την ελληνική κυβέρνηση, που έχει έντονα υφεσιακά χαρακτηριστικά λόγω της μονόπλευρης εξάρτησης από φορολογικά μέτρα. Οι ελληνικές προτάσεις είναι όντως εστιασμένες στην υπέρμετρη αύξηση των φορολογικών βαρών, και για τις επιχειρήσεις και για τα νοικοκυριά. Η συνολική επιβάρυνση ανέρχεται σε €2,7 δισ. το 2015 και €5,2 δισ. το 2016. Συγκεκριμένα, οι επιχειρήσεις επιβαρύνονται άμεσα με φόρους €1,3 δισ. το 2015 και €1,5 δισ. το 2016 (δες Πίνακα 1) και έμμεσα με πρόσθετους φόρους αναλόγως του ποσοστού των αυξήσεων των συντελεστών ΦΠΑ που δεν θα μπορέσουν να μεταφέρουν στον καταναλωτή ή στους εργαζόμενους (λόγω της αύξησης των εργοδοτικών εισφορών), καθώς και με φόρους που αφορούν στις τηλεοπτικές διαφημίσεις, άδειες κινητής τηλεφωνίας, φορολογία στα ηλεκτρονικά παιχνίδια, κ.ο.κ. Αντιστοίχως, τα νοικοκυριά επιβαρύνονται άμεσα με €1,3 δισ. το 2015 και περίπου €2,8 δισ. το 2016 (δες Πίνακα 1), και ενδεχομένως με πρόσθετους φόρους αναλόγως της συνολικής μετακύλισης φόρων που θα σημειωθεί. Αυτό γίνεται σε μία προσπάθεια να ελαχιστοποιηθεί, μέχρι σχεδόν μηδενισμού, η περικοπή δαπανών και να επικεντρωθεί η φορολογική επιβάρυνση στους έχοντες και κατέχοντες, και κυρίως στις επιχειρήσεις, και, τα νοικοκυριά κατά κανόνα υψηλότερου εισοδήματος, αν και περιλαμβάνονται και μέτρα προπορισμού εσόδων που πλήττουν τους συνταξιούχους (δες Πίνακα 1). Συνολικά στη διετία, το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών εκτιμάται ότι θα μειωθεί κατά 3% περίπου, με το μεγαλύτερο βάρος να επωμίζονται οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι, και όχι ιδιαίτερα τα υψηλότερα εισοδήματα μεταξύ τους.

Πίνακας 1: Προτεινόμενα μέτρα Ελληνικής Κυβέρνησης
(Non-paper, [Το ΒΗΜΑ](#): Ιουν. 2015)

Α/Α	Περιγραφή μέτρου	Απόδοση (σε€ εκατ.)	
		2015	2016
1	Αναμόρφωση ΦΠΑ	680	1.360
2	Περιορισμοί στις πρόωρες συνταξιοδοτήσεις	60	300
3	Αύξηση εισφορών για συντάξεις του ΙΚΑ κατά 3,9%	350	800
	3.1 Εργαζόμενοι (+1%)	90	205
	3.2 Εργοδότες (+2,9%)	260	595
4	Αύξηση εισφορών για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη συνταξιούχων από το 4% στο 5%	135	270
5	Αύξηση εισφορών για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από το 0% στο 5% για τις σπικουρικές συντάξεις		240
6	Αύξηση εισφορών για τα επικουρικά ταμεία από το 3% στο 3,5%	120	250
	6.1 Εργαζόμενοι	60	130
	6.2 Εργοδότες	60	130
7	Ειδικός φόρος 12% επί των κερδών των επιχειρήσεων πάνω από €500 χιλ.	945	405
8	Αύξηση της φορολογίας επιχειρήσεων από το 26% στο 29%		410
9	Αύξηση των συντελεστών εισφοράς αλληλεγγύης	220	250
10	Περικοπή στρατιωτικών δαπανών		200
11	Φόρος επί των τηλεοπτικών διαφημίσεων	100	100
12	Αύξηση φόρου πλούτελλείας	47	47
13	Επιβλή φορολογίας στα ηλεκτρονικά παιχνίδια (VLTs)	35	225
14	Διεξαγωγή διαγωνισμών για άδειες κινητής τηλεφωνίας		350
ΣΥΝΟΛΟ		2.692	5.207
Άμεση επιβάρυνση επιχειρήσεων (3.2+6.2+7+8)		1.265	1.540
Άμεση επιβάρυνση νοικοκυριών (1+2+3.1+4+5+6.1+9+12)		1.292	2.802

Πίνακας 2: Αντιπροτάσεις θεσμών
([Το ΒΗΜΑ](#): Ιουν. 2015)

Δημοσιονομικά
Έσοδα από ΦΠΑ στο 1% και συγκεκριμένα στην εστίαση στο 23%
100% προκαταβολή φόρου από τα νομικά πρόσωπα
Κατάργηση φοροαπαλλαγών στα αγροτικά καύσιμα
Μείωση των αμυντικών δαπανών κατά 400 εκ. αντί για 200 εκ.
Αύξηση στη φορολογία νομικών προσώπων στο 28% αντί στο 29%
Αφαίρεση φορολογίας e-gaming -VLTs (φρουτάκια)
Αφαίρεση εσόδων από τις άδειες 4G και 5G
Αφαίρεση φοροαπαλλαγών για τους κατοίκους των νησιών (που θα αποζημιώσουν την αύξηση του ΦΠΑ)
Συντάξεις
Πλήρης εφαρμογή του νόμου 3863/10
Ισοδύναμα για την αναστολή της ρήτρας μηδενικού ελλείμματος
Εξοικονόμηση 0,25%-0,5% του ΑΕΠ για το 2015 και 1% για το 2016
Πλήρης εξάλειψη των πρόωρων συντάξεων μέχρι το 2022
Κατάργηση/αντικατάσταση του ΕΚΑΣ μέχρι Δεκέμβριο 2017
Αύξηση εισφορών υγείας συνταξιούχων από το 4% στο 6%
Σταδιακή κατάργηση όλων των εξαιρέσεων που χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό και εναρμόνιση των ασφαλιστικών εισφορών με τη δομή του ΙΚΑ από 1 Ιουλίου 2015
Κατάργηση όλων των εισφορών υπέρ τρίτων (π.χ. αγγελιόσημο) μέχρι 31 Οκτωβρίου 2015
Εύρεση ισοδύναμων που θα καλύψουν το κόστος της απόφασης του Συμβουλίου Επικρατείας

Η έμφαση στην αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης των επιχειρήσεων είναι ατελέσφορη και εντελώς παρακινδυνευμένη εάν δεν ανατραπεί σύντομα. Στο πλαίσιο αυτό, πρώτη προτεραιότητα της κυβέρνησης πρέπει να είναι η πάταξη της φοροδιαφυγής και οι διαρθρωτικές αλλαγές εν γένει, ώστε να αυξηθούν οι δημοσιονομικοί πόροι για να μειωθεί έτσι σε δεύτερη φάση η φορολογία σε καθεστώς δημοσιονομικής ισορροπίας. Για λόγους επικοινωνιακούς καλλιεργείται σύγχυση μεταξύ επιχειρήσεων και πλουσίων. Οι διαφορές, όμως, είναι πλήρως διακριτές. Δεν είναι θεμιτό να συγχέεται η φορολόγηση των πλουσίων με την φορολόγηση των επιχειρήσεων, που κάνουν επενδύσεις και προσφέρουν απασχόληση στους εργαζομένους. Είναι ηλίθιο φαινότατο πως αν οι επιχειρήσεις φορολογηθούν υπέρμετρα, αυτό θα οδηγήσει σε μειωμένη επενδυτική δραστηριότητα και αύξηση της ανεργίας.

Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

Δημοσιονομικές εξελίξεις: Το διάστημα Ιανουαρίου-Μαΐου το πρωτογενές πλεόνασμα της κεντρικής κυβέρνησης ανήλθε σε €1,5 δις και υπερέβη το στόχο κατά €2,06 δις. Η υποχώρηση των καθαρών εσόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού (τ.π.) σε σχέση με το στόχο (αν εξαιρεθούν τα έσοδα €555 εκατ. από το ΤΧΣ) ανέρχεται σε €-1,5 δις και αντισταθμίστηκε από την αύξηση των εσόδων από το Προϋπολογισμό Δημοσίων επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) πέραν του στόχου και, κυρίως, τη συγκράτηση των δαπανών (πρωτογενών και του Π.Δ.Ε.) κατά €-2,36 δις. (Πίνακας 3). Επιπλέον, η ροή των εσόδων ωφελήθηκε και από τη «ρύθμιση των 100 δόσεων», που πλέον ανέρχονται σε €500 εκατ. **σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις της αρμόδιας Υπουργού.** Σημειώνεται επίσης ότι στο αντίστοιχο διάστημα πέρυσι είχαν τακτοποιηθεί υποχρεώσεις προηγούμενων ετών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης ύψους €181 εκατ. ενώ φέτος η αντίστοιχη δαπάνη είναι μηδενική καθώς και ότι μέρος της υστέρησης στα έσοδα οφείλεται στην αναβολή κατά ένα μήνα της είσπραξης της 1^{ης} δόσης του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων. Τον Μάιο του 2015 τα νέα ληξιπρόθεσμα χρέη των ιδιωτών προς τις φορολογικές αρχές αυξήθηκαν σε σχέση με τον Απρίλιο κατά €1 δις., όμως αυτός ο μηνιαίος ρυθμός αύξησης παραμένει χαμηλότερος σε σχέση με το ρυθμό που παρατηρήθηκε στο διάστημα Σεπτεμβρίου 2014 – Ιανουαρίου 2015 (Διάγραμμα 1). Έτσι, από την αρχή του έτους οι νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές ανέρχονται πλέον σε €5,2 δις. Η επίπτωση της ρύθμισης των «100 δόσεων» φαίνεται να επιδρά και στην εξέλιξη των παλαιών ληξιπρόθεσμων οφειλών μη πτωχευμένων υπόχρεων (που από €56,4 δις τον Ιανουάριο 2015 έχουν υποχωρήσει τον Μάιο σε €55,6 δις) αλλά και των δεικτών είσπραξης που αυξάνονται σταθερά για όλες τις κατηγορίες οφειλών από τις αρχές του έτους.

Συνολικά όμως η υστέρηση στα λειτουργικά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού επαναφέρει στο προσκήνιο την ανάγκη υιοθέτησης μέτρων που συνεισφέρουν στην αύξηση των φορολογικών εσόδων και έχουν καθολική αποδοχή από την αγορά, όπως είναι το φορολογικό πιστοποιητικό για τις επιχειρήσεις. Εκτός των θετικών επιπτώσεων που έχει η εφαρμογή του μέσω της επιτάχυνσης της διαδικασίας των ελέγχων και της μείωσης της σχετικής αβεβαιότητας για τις επιχειρήσεις, το μέτρο αυτό το 2011 οδήγησε στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και αύξηση των φορολογικών εσόδων.

Κύκλος εργασιών στη βιομηχανία: Υποχώρησε κατά -2,3% ο γενικός δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία τον Απρίλιο του 2015, έναντι μείωσης -10,9% που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του 2014 προς το 2013. Η υποχώρηση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην πώση των τιμών πετρελαίου καθώς ο δείκτης της μεταποίησης χωρίς τα πετρελαιοειδή εμφανίζει άνοδο 5,6% (Διάγραμμα 2). Η εικόνα που παρουσιάζεται στους κλάδους είναι μικτή, με σημαντική μείωση του δείκτη κύκλου εργασιών στην ένδυση (-14,8%) και την υπόδηση (-25,3%), τις εκτυπώσεις (-15,9%) και την επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού (-23,1%) αλλά και μεγάλη αύξηση στους κλάδους ορυχείων – λατομείων (+14%), καπνού (+48,7%), χημικών (+8,4%), πλαστικών (+12,2%), βασικών μετάλλων (+14,1%), κατασκευής μηχανημάτων και ειδών

Πίνακας 3: Στοιχεία εσόδων & δαπανών προϋπολογισμού

(Υπ. Οικονομικών, Μάι. 2015)

Στοιχεία Υπ. Οικονομικών	Ιαν - Μάιος					
	2014	2015	% μεταβολή	Στόχος	Δ με στόχο	Δ % με στόχο
€ εκατ.						
Πρωτογενείς δαπάνες τ.π.	16.644	15.653	-6,0%	17.325	-1.672	-9,7%
Δαπάνες Π.Δ.Ε.	1.780	971	-45,4%	1.660	-689	-41,5%
Καθαρά έσοδα τ.π.	13.842	14.291	3,2%	14.384	-93	-0,6%
Εσοδα προ επιστροφών	18.569	17.964	-3,3%	18.940	-976	-5,2%
Εσοδα από ΤΧΣ		555				
Επιστροφές φόρων	1.268	1.110	-12,5%	1.181	-71	-6,0%
Καθαρά έσοδα πλην έσοδα ΤΧΣ	17.300	16.493	-4,7%	18.012	-1.519	-8,4%
Έσοδα Π.Δ.Ε.	2.300	1.577	-31,4%	1.160	417	35,9%
Πρωτογενές αποτέλεσμα	707	1.506	113,0%	-556	2.062	370,9%
Έλλειμμα κ.π.	-1.990	-1.399	-29,7%	-3.481	2.082	-59,8%

τ.π.: τακτικός προϋπολογισμός, κ.π.: κρατικός προϋπολογισμός

Διάγραμμα 1: Νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το δημόσιο

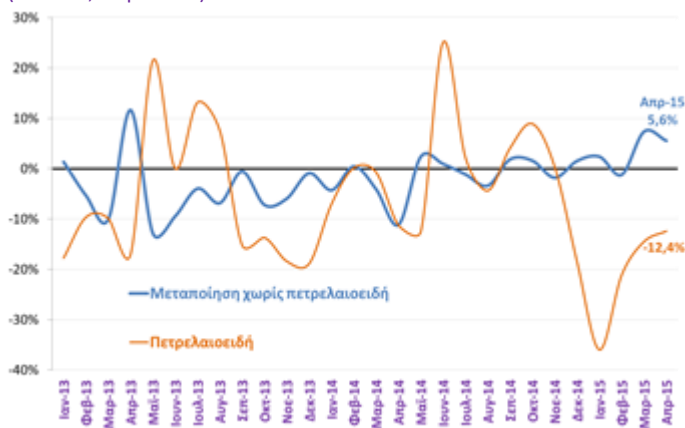
(Υπ. Οικονομικών - ΓΓΔΕ, Μάι. 2015)

Διάγραμμα 2: Δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία

(% ετήσια μεταβολή)

(ΕΛΣΤΑΤ, Απρ. 2015)

Πίνακας 4: Ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών

(ΤτΕ, Απρ. 2015)

	Σύνολο	Ιαν. - Απρίλιος		%Δ
	2014	2014	2015	
Ισοζύγιο αγαθών	-17.849,90	-6.265,50	-5.831,50	-6,90%
Εξαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	14.665,40	4.521,20	4.603,40	1,80%
Εξαγωγές καυσίμων	8.188,80	2.562,80	1.995,00	-22,20%
Εισαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	22.796,10	7.068,10	7.675,40	8,60%
Εισαγωγές καυσίμων	15.734,80	5.267,40	4.551,30	-13,60%
Εισαγωγές πλοίων	2.799,20	1.230,70	326,2	-73,50%
Εισπράξεις από υπηρεσίες	31.150,00	6.471,20	6.661,90	2,90%
Τουρισμός	13.393,20	881,5	1.008,20	14,40%
Μεταφορές	13.211,60	4.160,30	4.225,00	1,60%
Άλλες υπηρεσίες	4.545,20	1.429,50	1.428,70	-0,10%
Εισροές από ΕΕ	4.231,50	2.253,80	1.169,00	-48,10%
Τρέχουσες	1.441,70	733,2	600	-18,20%
Κεφαλαιακές	2.789,80	1.520,60	569	-62,60%
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών*	4.103,70	-857,8	-2.673,60	211,70%

* Περιλαμβανομένων των κεφαλαικών μεταβιβάσεων

εξοπλισμού (+28,4%), κατασκευής μηχανοκίνητων οχημάτων (+126,3%) και λοιπού εξοπλισμού μεταφορών (+54,6%). Σε επίπεδο 4μήνου, ο δείκτης μεταποίησης χωρίς τα πετρελαιοειδή σημείωσε άνοδο 3,7%, με θετικές μεταβολές στους περισσότερους βασικούς κλάδους, ιδίως στα τρόφιμα (+1,3%), τα βασικά μέταλλα (12,4%), τα χημικά (+1,5%) και τα πλαστικά (+5,5%) (Διάγραμμα πρώτης σελίδας).

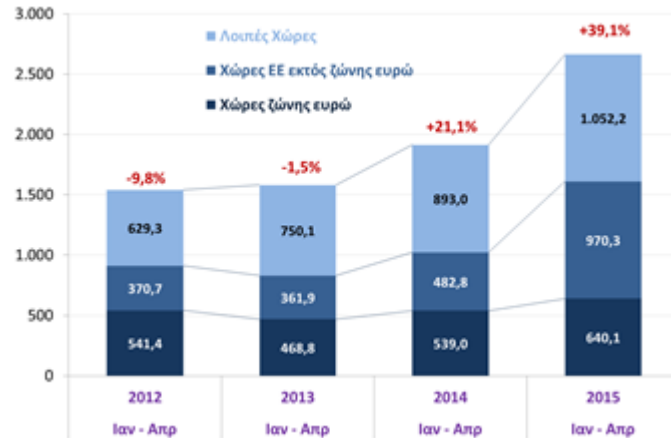
Ισοζύγιο πληρωμών: Στα €3,1 δισ. ευρώ ανήλθε το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2015, αυξημένο κατά €830 εκατ. σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2014. Η αύξηση αυτή οφείλεται πρωτίστως στη σημαντική μείωση των εισπράξεων της γενικής κυβέρνησης, εξέλιξη που με τη σειρά της είναι συμβατή με τη μείωση των δαπανών για δημόσιες επενδύσεις (Πίνακας 4). Ειδικότερα, την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2015 οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία σημείωσαν άνοδο κατά 1,8%, ενώ οι αντίστοιχες δαπάνες για εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 8,6%. Αξίζει να σημειωθεί ότι παρόλο που οι πληρωμές για εισαγωγές καυσίμων εμφανίζονται μειωμένες κατά -13,6%, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat ο όγκος των εισαγωγών αυξήθηκε το ίδιο διάστημα κατά 23,6%. Παράλληλα, τα στοιχεία της Eurostat δείχνουν αύξηση του όγκου των εισαγωγών σε όλες τις ομάδες προϊόντων, με μόνη εξαίρεση το λάδι, σε αντίθεση με την αντίστοιχη σύγκριση του 2014 προς το 2013 κατά την οποία οι εισαγωγές είχαν μειωθεί στις περισσότερες κατηγορίες και ιδίως στα καύσιμα. Το γεγονός αυτό κατά πάσα πιθανότητα αποτυπώνει μια αυξημένη αποθεματοποίηση στην οικονομία ενώ ειδικά για τις εισαγωγές καυσίμων καταγράφονται και αυξημένες παραδόσεις σε συνέχεια παραγγελιών που είχαν γίνει την περίοδο που οι τιμές πετρελαίου ήταν πολύ χαμηλές.

Αναφορικά με το ισοζύγιο υπηρεσιών, το διάστημα Ιανουαρίου – Απριλίου 2015 το πλεόνασμα περιορίστηκε κατά -6,7%, λόγω της μείωσης των καθαρών εισπράξεων από μεταφορές, ενώ οι εισπράξεις από λουτές υπηρεσίες, έπειτα από την άνοδο που κατέγραψαν τους δύο πρώτους μήνες του 2015, τον Μάρτιο και τον Απρίλιο εμφανίζουν μείωση, πιθανώς λόγω αποθεματοποίησης εσόδων στο εξωτερικό που σχετίζεται με την έξαρση της αβεβαιότητας στην Ελλάδα.

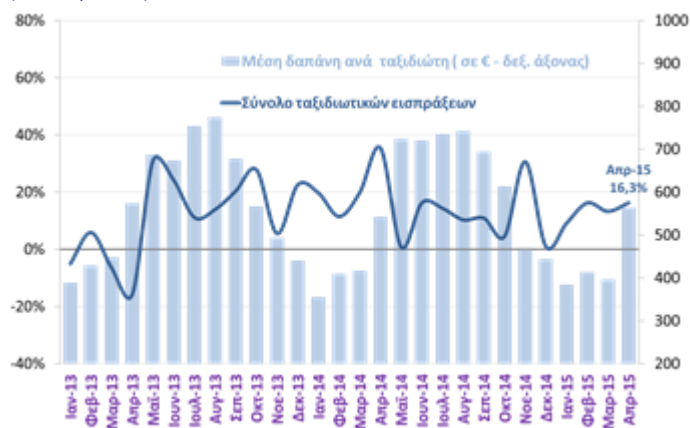
Ταξιδιωτική κίνηση: Η αισιοδοξία για την πορεία του τουρισμού φαίνεται να επιβεβαιώνεται και τον Απρίλιο, καθώς η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση παρουσιάζει εντυπωσιακή άνοδο το διάστημα Ιανουαρίου – Απριλίου 2015 σε σύγκριση με πέρυσι (Διάγραμμα 3). Ειδικότερα, ο αριθμός των ταξιδιωτών ανήλθε στους 2.663 χιλ., παρουσιάζοντας αύξηση 39,1%, ενώ οι ταξιδιωτικές εισπράξεις ανήλθαν στο €1 δισ., αυξημένες κατά 14,4% (Διάγραμμα 4) σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2014. Στις αφίξεις, καταγράφεται άνοδος της ταξιδιωτικής κίνησης από όλους τους κύριους προορισμούς με εξαίρεση τη Ρωσία από όπου η κίνηση μειώθηκε κατά -45,2%. Αντίστοιχα, οι εισπράξεις εμφάνισαν άνοδο κατά 14,4%, με το σημαντικότερο μέρος αυτής να οφείλεται στην αύξηση των εισπράξεων από κατοίκους χωρών της ΕΕ εκτός της Ευρωζώνης (+39,7%). Η σημαντική μείωση του αριθμού των ανέργων που αναζητούν εργασία για λιγότερους από 12 μήνες μαζί με τη μείωση των επιδοτούμενων του τουρισμού, **σύμφωνα με τον ΟΑΕΔ για το μήνα Μάιο**, είναι συμβατή με την εικόνα της προετοιμασίας για μια τουριστική περίοδο με καταρχήν θετικές προοπτικές.

Κενές θέσεις εργασίας: Αρκετά χαμηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ και της Ευρωζώνης είναι το ποσοστό κενών θέσεων στην Ελλάδα. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το Α' 3μηνο του 2015 οι κενές θέσεις εργασίας στην Ελλάδα, δηλαδή οι νεοδημιουργηθείσες θέσεις, οι ήδη κενές θέσεις ή εκείνες που πρόκειται να εκκενωθούν σύντομα, ανέρχονται στις 16.433 και αποτελούν μόλις το 0,9% του συνόλου των θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις που απασχολούν τουλάχιστον 1 άτομο και δραστηριοποιούνται σε όλους τους κλάδους εκτός από τη γεωργία, την αλιεία και τους ετερόδικους οργανισμούς και νοικοκυριά που απασχολούν προσωπικό. Σημειώνεται ότι ο αντίστοιχος μέσος όρος της ΕΕ και της Ευρωζώνης είναι στο 1,7%. Το ίδιο ποσοστό με την Ελλάδα εμφανίζουν η Βουλγαρία και η Σλοβακία, ενώ το υψηλότερο

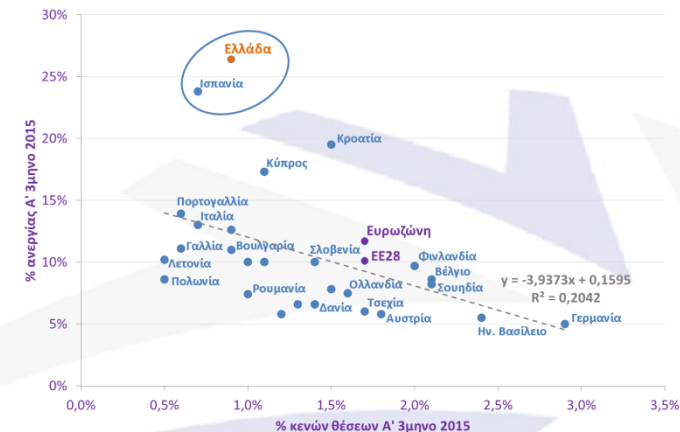
Διάγραμμα 3: Ταξιδιωτική κίνηση ανά προέλευση (χιλ. ταξιδιώτες και % μεταβολή με αντίστοιχη περίοδο προηγούμενου έτους) (ΤτΕ, Απρ. 2015)

Διάγραμμα 4: Ταξιδιωτικές εισπράξεις (% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγούμενου έτους) και μέση δαπάνη ανά ταξιδιώτη (ΤτΕ, Απρ. 2015)

Διάγραμμα 5: Σχέση ποσοστού κενών θέσεων εργασίας με ποσοστό ανεργίας

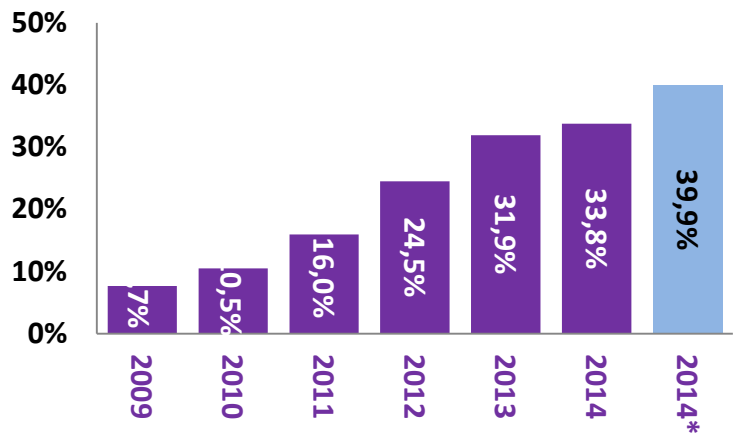
ποσοστό καταγράφεται στη Γερμανία (2,9%). Στο πρώτο τρίμηνο του έτους το ποσοστό αυτό αυξήθηκε ελαφρά. Από τα στοιχεία της Eurostat προκύπτει ότι υπάρχει συσχέτιση των κενών θέσεων εργασίας με το ποσοστό ανεργίας. Ειδικότερα, στις χώρες με χαμηλά ποσοστά ανεργίας, όπως η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία και το Βέλγιο, το ποσοστό των κενών θέσεων εργασίας στο σύνολο των θέσεων (κενές και κατειλημμένες) είναι υψηλότερο. Το αντίθετο συμβαίνει σε χώρες με υψηλά ποσοστά ανεργίας, όπως η Ελλάδα και η Ισπανία (Διάγραμμα 5).

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια

Η ΤτΕ καταγράφει στην [Ενδιάμεση Έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική](#) τη συνεχιζόμενη αύξηση του ποσοστού των μη κανονικά εξυπηρετούμενων δανείων (33,8% τον Δεκέμβριο 2014 από 31,9% τον Δεκέμβριο 2013, Διάγραμμα 6). Επισημαίνει όμως επίσης ότι το ποσοστό αυτό είχε σταθεροποιηθεί μετά το πρώτο τρίμηνο του 2014 εμφανίζοντας μάλιστα και μια μικρή βελτίωση στο τρίτο τρίμηνο του 2014. Την ίδια ώρα, οι τράπεζες συνεχίζουν να δημιουργούν υψηλότερες προβλέψεις (εγγράφοντας τις αντίστοιχες ζημιές στον ισολογισμό τους) με αποτέλεσμα η κάλυψη των μη κανονικά εξυπηρετούμενων δανείων με προβλέψεις να ανέρχεται πλέον στο 55,8% (από 49,3% το 2013). Για πρώτη φορά η ΤτΕ δημοσιεύει και το άθροισμα των δανείων που δεν εξυπηρετούνται κανονικά συν τα δάνεια που εξυπηρετούνται κανονικά αλλά βρίσκονται σε καθυστέρηση κάτω των 90 ημερών ή υπάρχουν ενδείξεις ότι τελικά δεν θα αποπληρωθούν πλήρως (μη κανονικά εξυπηρετούμενα ανοίγματα). Αυτά ανέρχονται στο 39,9% του συνόλου των δανείων. Σύμφωνα με την ΤτΕ, τα καταναλωτικά δάνεια έχουν το υψηλότερο ποσοστό μη κανονικά εξυπηρετούμενων δανείων (Διάγραμμα 7), με τα επιχειρηματικά δάνεια και τα στεγαστικά δάνεια να ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά. Επίσης, το ποσοστό των μη κανονικά εξυπηρετούμενων δανείων είναι μεγαλύτερο στα δάνεια προς ελεύθερους επαγγελματίες και πολύ μικρές επιχειρήσεις (63%), μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (54%). Από πλευράς κλάδων το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην κλωστοϋφαντουργία (71%), τη βιομηχανία χάρτου, ξύλου και επίπλων (63%) καθώς και τον αγροτικό κλάδο (61,4%), το εμπόριο (54%), τις κατασκευές (49%) και τη μεταποίηση (47,8%).

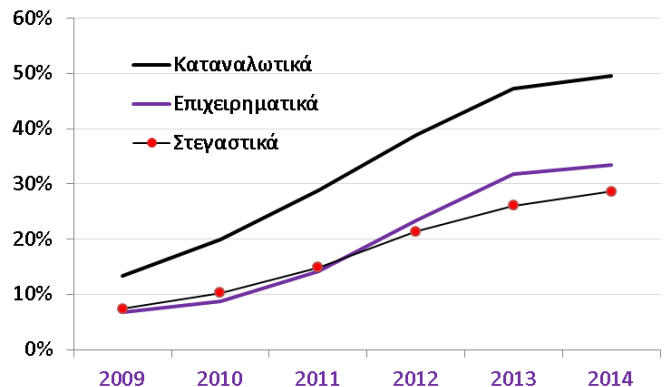
Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι: α) σε αντίθεση με την περίπτωση της Ιρλανδίας ή της Ισπανίας όπου στα χαρτοφυλάκια μη κανονικά εξυπηρετούμενων δανείων συμμετείχαν σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό τα δάνεια που δημιούργησαν τη φούσκα των ακινήτων, και όπου οι πιθανότητες ανάκτησης αξίας ήταν ελάχιστες, [στην Ελλάδα πολύ μεγαλύτερο μέρος των μη κανονικά εξυπηρετούμενων δανείων και ανοιγμάτων είναι από δάνεια σε επιχειρήσεις](#) (Διάγραμμα 8). β) Όπως είδαμε και στο [Δελτίο της 18/6/2015](#) στην Ελλάδα ένα δυσανάλογο μεγάλο μέρος της απασχόλησης βρίσκεται σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες είναι παραδοσιακά πιο ευάλωτες σε κρίσεις και που σύμφωνα με το [IIF](#) και την [εξαμηνιαία έρευνα της ΕΚΤ](#) αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες πρόσβασης στην τραπεζική χρηματοδότηση η οποία μάλιστα είναι πιο σημαντική για αυτές. Τα μηνύματα αυτά οδηγούν σε πρακτικά συμπεράσματα: Η αποκατάσταση της ομαλής χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα και η αποτελεσματική διαχείριση των επιπτώσεων που είχε η πρωτοφανής κρίση των τελευταίων ετών στον παραγωγικό ιστό της χώρας είναι προϋπόθεση όχι μόνο εξυγίανσης των επιχειρήσεων αλλά και της αποκατάστασης της ικανότητας τους να προσφέρουν εργασία και να πληρώνουν φόρους. Είναι επιπλέον πολύ σημαντική για την αποκατάσταση της ικανότητας των τραπεζών να στηρίζουν την πραγματική οικονομία. Για την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων και την διάσωση αξίας και θέσεων εργασίας στην Ελλάδα, στο θεσμικό επίπεδο επί της πτωχευτικής και προπρωχευτικής διαδικασίας, σημασία έχει η ενδυνάμωση των εμπλεκόμενων μερών να παίρνουν γρήγορες αποφάσεις, η διευκόλυνση των καλύτερων επιχειρηματιών και η προστασία των υγιών επιχειρήσεων από τον αθέμιτο ανταγωνισμό.

Διάγραμμα 6: Μη κανονικά εξυπηρετούμενα δάνεια & ανοίγματα ως ποσοστό των δανείων
(ΤτΕ, Δεκέμβριος 2014)

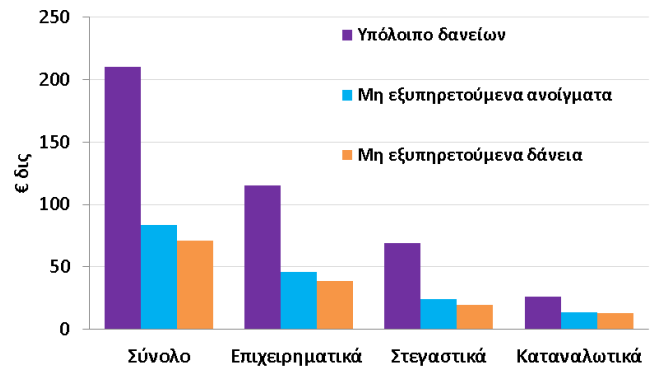
Ποσοστά που έχουν ανακοινωθεί από την ΤτΕ για τον Δεκέμβριο εκάστοτε έτους.
2014*: Μη κανονικά εξυπηρετούμενα ανοίγματα

Πίνακας 7: Μη κανονικά εξυπηρετούμενα δάνεια ως ποσοστό δανείων, ανά κατηγορία δανείου
(ΤτΕ, Δεκέμβριος 2014)

Ποσοστά που έχουν ανακοινωθεί από την ΤτΕ για τον Δεκέμβριο εκάστοτε έτους.

Διάγραμμα 8: Υπόλοιπο δανείων, μη κανονικά εξυπηρετούμενα δάνεια & ανοίγματα ανά είδος δανείου
(ΤτΕ, Δεκέμβριος 2014)

Υπολογισμός: Πολλαπλασιασμός ποσοστού μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και δανείων που ανακοινώνει η ΤτΕ για όλες τις τράπεζες επί υπολοίπων δανείων εμπορικών τραπεζών. Υποεκτιμάει σε μικρό βαθμό το σύνολο καθώς δεν περιλαμβάνει τα υπόλοιπα ηχ των συνεταιριστικών τραπεζών.

Τα επιχειρηματικά δάνεια περιλαμβάνουν και τα δάνεια προς ελεύθερους επαγγελματίες

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δις 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δις 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δις 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δις** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δις	Ασφαλ. εισφορές € 2 δις	Φόρος επί κερδών € 1,6 δις

* Αθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Αθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

Avenue de Cortenberg 168

B-1000 Bruxelles

T: +32 (02) 231 00 53

F: +32 (02) 280 08 91

E: sevbxl@skynet.be